

SZOVÁTA VETÉLKEDŐ

A csapat neve:

A csapat által elért összes pontszám:

...../255

Helyezés:

ERDÉLY A TÉRKÉPEN

Földrajz és közigazgatás

1. Nyitott kapuk

Nevezz meg három olyan települést, ahonnan Magyarországról Erdély területére lehet lépni! .../3

- a.)
- b.)
- c.)

Nevezz meg három olyan hágót amelyeken keresztül el lehet hagyni Erdély területét! .../3

- a.)
- b.)
- c.)

2. Hol is vagyunk?

Mi Erdély latin neve?/1

Mi ennek a pontos jelentése?/1

Hogyan nevezték régen Erdélyt?/1

3. A méret a lényeg!

Mekkora a történelmi Erdély területe?/1

Hány megyéje van a történelmi Erdélynek?/1

Melyik Erdély öt legmagasabb hegycsúcsa?/10

Neve

Magassága

1.	m
2.	m
3.	m
4.	m
5.	m

4. Víz, víz, mindenütt víz

Melyik folyó jelentősebb mellékvizei a következők: Nyárád, Kis- és .../1
Nagy-Küküllő, Sebes-Patak, Sztrigy, Cserna, Aranyos?

Melyik folyó forrása a Magas-bükk és torkolata a Duna? .../1

Melyik erdélyi folyó forrását jelöli a képen látható hely? .../1

Melyik településen található? .../1

Sorold fel a Körösöket! .../5

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)
- e.)

5. Így igazságos? 📖

A nagy arányú magyar lakosság ellenére mikor és miért csatolták .../2
Romániához Erdélyt?

Ismertesd röviden ennek körülményeit! .../10

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Még hogy nem magyar?!

Melyek azok a nagyobb romániai területi egységek, ahol jelentős .../2 számban élnek magyarok?

- a.) Erdély
- b.)
- c.)

Hány magyar él Románia területén?/1

Erdélyben utazgatva azt tapasztalhatod, hogy egyes helyiségek határában az érvényes településnév-táblákról szóló törvény ellenére nincsen feltüntetve a városok magyar neve.

Ahol az erre vonatkozó hatályos román törvény megengedi, írd oda a magyar városnevet! Ha a város Székelyföldön van, ott székely rovásírással is!

1. Târgu Mureş	2. Cluj-Napoca	3. Oradea	.../4
4. Odorheiu Secuiesc	5. Gheorgheni	6. Timișoara	.../5
7. Salonta	8. Sfântu Gheorghe	9. Satu Mare	.../5
10. Sovata			.../2

7. Helyre-igazítás

a.) Jelöld be a térképen 4. feladatban szereplő városokat! (A jelölések mellé a városok neve mellett szereplő számokat írd!) .../10

b.) Jelöld be a térképen Erdély öt leghosszabb folyóját! (Vastagítsd meg a térképen az érintett vonalakat és írd fölé a nevüket!) .../5

„NAGYOK”
Erdély híres szülöttei

8. Irdolami acrpékcsranok!

Az alábbiakban híres erdélyi származású írók/költők és műveik szerepelnek. Hozz létre egy arcképcsnokot: a mellékletből vágd ki a fényképüket és a születésük éve alapján ragasd be sorban (1-től 8-ig), kezdve a legkorából! Írd a megfelelő képek alá nevüket és művüket!

ÍRÓ/KÖLTŐ

RÁDSÜNŐ TAS
ÍJZSÓFY ERNŐ
NOTÁS MÁRIA
MOLYOS DISZKO ÁGI
SEJDŐ DANI
DONNÁSY RÉM ERIK
SAWER BLAST
DRÁY ÁKOS NÁNDI

MŰVEK

KEFEM SZILVÁS ESŐRE
KÉSZ A SARKAD
RÁDVETI A HANGTAN,
GRÓF A PARKON
A KÉS ÉLE NYÁRON HAVAS
TORZ A HANGALASZINT
NE BETEG BÁLNA REGE
MEGDEK ELSŐ LÁNYA

1

2

3

.../9

(LEGKORÁBBI SZÜLETÉSŰ)

.....

4

5

6

.../9

.....

(LEGKÉSŐBBI SZÜLETÉSŰ)

.....
.....

9. És a többi, és a többi...

Töltsd ki az alábbi táblázatot! (Az érintett személy minden esetben erdélyi származású.)

Hivatása	Neve	Mi fűződik a nevéhez?	
		Afrikai expedíció	.../2
Feltaláló			.../2
		Tibeti-angol szótár	.../2
Reformkori politikus			.../2
	Kis Manyi		.../2

10. Hölgyeim és uraim! 📖

Az egyik oszlopban erdélyi fejedelmek neveit, a másikban pedig feleségeikről egy-egy mondatot olvashatsz. Nevezd meg a feleségeket és kösd őket a megfelelő fejedelemhez!

II. Rákóczi Ferenc

Testalkata miatt „kövér” Annának nevezték.

Báthory Gábor

Neve várvédőként is elhíresült.

Thököly Imre

Segített férjének megszökni a börtönből.

11. Kerüld a képtelenséget!

A következő rövid ismertetők egy-egy erdélyi származású magyar képzőművész mutatnak be. Kik ők?

a.)

.../1

Egy osztrák császár (és egyben magyar király) elhalálozásának évében született egy nemesi család sarjaként a 19. században. Először Ausztriába, majd Németországból ment, hogy képezze magát, de Európa számos országát beutazta. Miután hazatért Erdélybe, cégtáblák festésével és tanítással tartotta fenn magát. Még a kiegyezés előtt Magyarországra költözött. Haláláig korának legnagyobb elméleti műveltesekkel rendelkező mestere volt.

.....

Mely festményeiből látható egy-egy részlet az alábbi két képen? .../2

.....

.....

b.)

.../1

Bár Erdély földjén látta meg a napvilágot, az I. világháború idején a családja a román betörés miatt Magyarországra menekült. A bencéseknek tanult, majd Firenzében. Abban az évben, mikor a Szovjetunió Vlagyimir Iljics Uljanov halálát gyászolta, ő először mutatkozott be egy kiállításon. Egyre népszerűbbé vált, az Iparművészeti Főiskola is meghívta tanárnak. Még halála előtt Győr díszpolgárává avatták.

.....

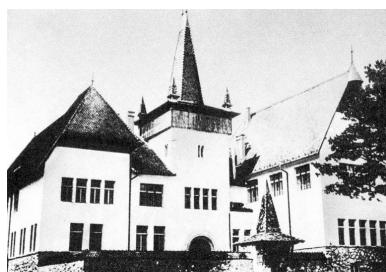
c.)

.../1

Egy postahivatalnok gyermekeként született a 19. század utolsó harmadában. Kolozsváron járt kollégiumba, utána mérnöknek majd építésznek tanult. Munkáiban a népi művészet elemeit igyekezett felhasználni. Ő tervezte az utolsó magyar király koronázásának díszleteit. A művészeten túl tanár, politikus, néprajzkutató is volt.

.....

Mi látható az alábbi képen és milyen kapcsolat fűzi hozzá? .../2

.....

.....

AMI REÁNK MARADT

Hagyományok

12. Tetőtől talpig

Írd az alábbi képek alá, hogy mely erdélyi tájegységek népviseletét .../6
ábrázolják!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. Hmm...

Mi a különbség a székelykáposzta és a kolozsvári káposzta között? .../2

.....
.....

Miből és hogyan készül a hagyományos tűrős puliszka?

.../2

Milyen étel a zakuszka?

.../2

14. Hogy mondod?

Az alábbi kifejezések talán idegennek tűnnek, de Erdélyben .../8 mindegyik ismerősen cseng. Írd a szavak mellé a jelentésüket!

- a.) parapács
- b.) berbécs
- c.) makuly
- d.) lőtyönfitty
- e.) kankó (nem betegség!)
- f.) sarval
- g.) raba
- h.) para (nem vízi eszköz!)

15. Száll az énekk

Folytasd a megkezdett népdalok szövegét (az első versszak végéig)! Írd .../8 a versszakok alá, hogy mely tájegységről gyűjtötték!

Kimentem én az erdőbe

Hidegen fújnak a szelek

Adjon Isten mind jobbat

Bonchidai menyecskék

MESE VAGY VALÓSÁG?

Legendák és mítoszok

16. Várak, vizek, miegymás

Az alábbiakban Erdély néhány híres legendájára utaló szavakat, kifejezéseket találsz.

Ezek alapján kell felismered, hogy...

...minek a legendája,

...hogyan is szól röviden a történet és

...melyik illusztráció való mellé. (Vágd ki és ragaszd mellé a mellékletből!)

Az utolsó két legendát a megmaradó illusztrációk alapján kell felismered!

Kulcsszavak: özvegy, Parajd, út Kolozsvárig .../1

A legenda címe:/1

Történet:/2

kép

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Pogány várúr, két szép lány, kincsek .../1

A legenda címe:/1

Történet:/2

kép

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Kút, három lány, sárkányok .../1

A legenda címe:/1

Történet:/2

kép

.....
.....
.....
.....
.....

Kulcsszavak: Fazekas Eszter, Kis-Cohárd, vihar	.../1
A legenda címe:/1
Történet:/2
kép
Kulcsszavak: Tarkő két lánya, civakodás, Duna	.../1
A legenda címe:/1
Történet:/2
kép
A legenda címe:/1
Történet:/2
kép
A legenda címe:/1
Történet:/2
kép

17. Történelmi bulvár

Mi volt a valódi neve „Drakula” grófnak?

.../1

Honnan származik a „Drakula” elnevezés?

.../2

Valójában miért rettegtek tőle az emberek?

.../2

Ki írta a Drakula című regényt, amelyből Gary Oldman főszereplésével film is készült?

.../1

Drakula neve Segesvárhoz kötődik. Milyen díjat nyert el Segesvár 2012-ben és Tata 2013-ban?

.../1

Ki volt a „csejtei rém”?

.../1

Mivel érdemelte ki ezt a nevet?

.../3

A valóságban miért vádolták meg igaztalanul?

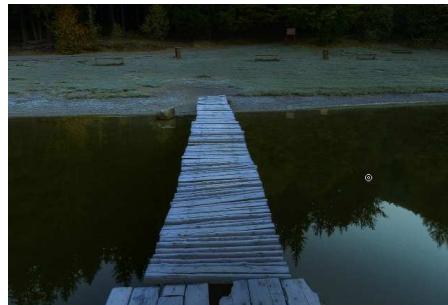
.../2

KALAND SZÉKELYFÖLDÖN

18. Székely Tündérország

Hol járunk? Írd a képek alá! (Ha személyesen nem jártál még ezeken a helyeken, akkor látogass el a virtualisszekelyfold.ro internetes oldalra, ahol virtuális sétát tehetsz Székelyföldön!)

.../6

ERDÉLY SÓJA

19. A Sóvidék

1.) A székely Sóvidék települései három közigazgatási központhoz (egy városhoz és két községhez) tartoznak. Melyek azok? .../3

- a.)
- b.)
- c.)

2.) Honnan kapta Sóvidék a nevét? Írd le röviden fő természeti kincse keletkezésének módját és kiaknázásának történetét napjainkig! .../5

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.) Mit takar a „harangbánya” kifejezés? Mit tudsz erről? .../5

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.) Sóvidék határában húzódik egy, a magyarság kárpát-medencei korai történelmi szakaszából származó védelmi vonal. Mi ez, miből készült, mi volt a szerepe? .../5

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5.) A Sóvidék egyik községe az erdélyi népművészeti egyik legjelentősebb központja. Mi a község neve és elsősorban melyik népi mesterségről nevezetes? .../2

.....

20. Szováta

1.) Hol található Szováta? Mutasd be röviden a város természeti környezetét! .../5

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.) Mit tudsz Szováta alapításáról és első írásos említéséről? .../5

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.) Hány lakosa van Szovátának? Lakosságának kb. hány százaléka magyar? .../2

.....

Szovátához közel három, 1500 méternél is magasabb hegycsúcs található. Mi a nevük? .../3

- a.)
- b.)
- c.)

4.) Szováta hírnevének megalapozói a sós tavai. Sorold fel őket! .../7

.....
.....
.....
.....
.....

5.) Mit tudsz Szováta leghíresebb taváról, méreteiről, keletkezéséről, rendellenes felmelegedéséről? .../5

.....
.....
.....
.....
.....

6.) Ki volt Damokos Kázmér és mi volt a kapcsolata Szovátával?

.../3

.....
.....
.....
.....
.....

7.) Ki volt az a híres magyar színésznő, aki több ízben is nyaralt Szovátán?

.../1

.....

.../2

8.) Mi az az emlékmű, ami ma is őrzi emlékét a fürdőn és mi volt a gyakorlati jelentősége?

.....
.....

.../2

9.) Hol és pontosan mikor kötött Szováta testvérvárosi kapcsolatot Tatával?

.....

10.) Ki Szováta polgármestere?

.....

.../1

11.) Ki az a szovátai tanácsos, aki 2012-ben Tata díszpolgára lett?

.....

12.) A tatai önkormányzat minden év augusztusában művészeti táborit szervez testvérvárosi fiatalok számára. Mi ennek a tábornak a neve?

.../1

Mely városokból érkeznek a résztvevők?

.....

.../1

Hányadik alkalommal rendezik meg idén a táborit?

.....

.../1

21. A szükséges plusz

Azoknál a kérdéseknél, ahol a jel látható, plusz pontok szerezhetőek: ha a helyes válaszokon túl azt is feltünteted, hogy az adott feladat megoldásait mely KÖNYV(EK)ból tudhatjuk meg (szerző és oldalszám megjelölésével), plusz 1 pontot kapsz feladatonként. (Ily módon legfeljebb 10 plusz pont szerezhető, de érdemes többet gyűjteni, mert pontegyenlőség esetén döntő lehet.)

Akár ezen az oldalon (a feladat számának megjelölésével), vagy a feladatok mellett, a lap szélén is jelölheted a forrásokat.

MELLÉKLET

